

GLASBENA TEHNOLOGIJA

Umetniška gimnazija - glasbena smer;
modul C: jazz-zabavna glasba

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: glasbena tehnologija

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul C: jazz-zabavna glasba:

druge oblike samostojnega ali skupinskega dela: glasbeno ustvarjanje (35 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Gašper Bertoncelj, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Ana Bezjak, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Marko Črnčec, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Matej Hotko, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; mag. Klemen Kotar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Lunder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Matković, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Jani Moder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Nanča Muck, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jure Pukl, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Milan Stanisavljević, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vid Žgajner, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-glasbena-tehnologija_um_gl_c.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [253142531](#)

ISBN 978-961-03-1205-5 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt glasbena tehnologija za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul C – jazz-zabavna glasba).

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu glasbena tehnologija za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul C – jazz-zabavna glasba).

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaeeped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagmam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

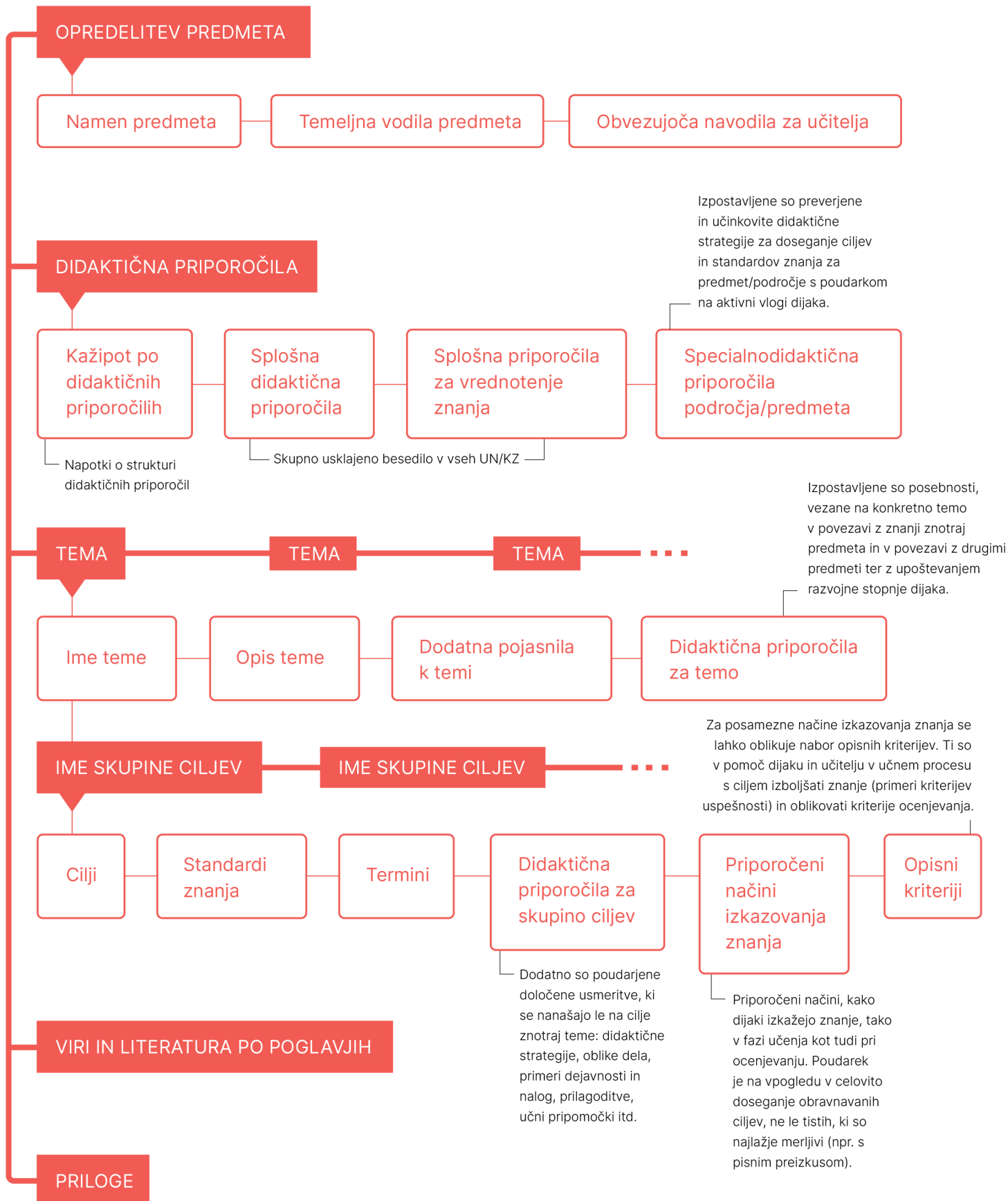
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 11

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 14

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

NOTACIJA 21

Notiranje za male zasedbe 21

Notiranje za veliko zasedbo..... 23

SNEMANJE IN OBDELAVA POSNETKOV 25

Snemanje..... 25

Obdelava posnetkov 27

ELEKTRONSKA PRODUKCIJA GLASBE..... 29

Glasbena ideja od zamisli do produkta..... 29

MIDI 30

AVTORSKE IN IZVAJALSKE PRAVICE 32

Avtorske pravice 32

Izvajalske pravice 34

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH35

Opredelitev predmeta..... 35

PRILOGE36

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Predmet glasbena tehnologija dijaka seznani z zgodovino snemanja in reprodukcije glasbe in s tehnologijo, ki jo uporabljamo ali smo jo uporabljali v te namene, ter ga pripelje od glasbenega osnutka do končnega posnetka na logičen, pregleden in ponovljiv način. Skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje glasbene talente ter jim omogoča pridobivanje dodatnih glasbenih znanj in izkušenj, obenem pa jih pripravi na samostojne nastope na glasbenem trgu. Predmet omogoči dijaku prenos pridobljenega znanja, tako teoretičnega kot praktičnega, v snovno oprijemljiv glasbeni izdelek, pa naj bo to demonstracijski posnetek nove ali priredba že obstoječe skladbe. Ob vsem tem si dijaki razširjajo estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja ter razvijajo osebni kritično-analitični odnos do glasbenih del in načinov ter stopenj produkcije tovrstnih glasbenih izdelkov. Predmet glasbena tehnologija dijaka uvede v neposredni stik z glasbeno industrijo in sodobnimi tehnološkimi in programskimi dosežki. S tem razširjamo možnosti uporabe teoretično-praktičnih uvidov in znanj, ki jih dijaki med učenjem pridobivajo ob glasbenoteoretičnem in instrumentalnem učenju, dijakom omogočamo aplikacije teh vedenj, znanj in spretnosti pri samostojnem ustvarjalnem in poustvarjalnem delu vse od prvega miselnega osnutka prek bolj določene zamisli glasbene zamisli do končne slike glasbenega dela, ki ga realizirajo na različnih nosilcih in programih notnega in zvočnega zapisa.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Ob pridobivanju teoretičnega znanja (notiranje, akustika, obdelava signalov, sekvenciranje in snemanje inštrumentov) naj pouk temelji predvsem na praktičnem pridobivanju znanja (notiranje lastne kompozicije, snemanje, sekvenciranje lastnih melodičnih in ritmičnih idej) in dijakovi kreativnosti (digitalna obdelava zvočnega signala).

Že sam projekt snemanja koncerta lahko dijaka nauči veliko o mikrofoni in njihovi postavitvi, snemalnih napravah ter poti signala od inštrumenta do snemalnega medija. Pri obdelavi posnetih (ali sekvenciranih) kanalov pa je ob obravnavi in uporabi osnovnih efektov (kompresor, ekvalizator, reverb) dovoljena in zaželena kreativnost, pri čemer naj ima dijak karseda proste roke.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Poučevanje glasbene tehnologije zahteva celostni pristop, ki vključuje teoretične in praktične vidike. Učitelj mora zagotoviti, da dijaki aktivno usvajajo cilje in standarde znanja. Ključne značilnosti pouka vključujejo praktično delo z glasbeno in programsko opremo, ki spodbuja tehnične veščine in kreativnost.

Poudariti je treba pristope, ki spodbujajo motivacijo, sodelovanje v skupinah in aktivno vključenost dijakov. Eksperimentalno delo, izkustveno učenje in fleksibilno izvajanje pouka so bistveni. Učitelj mora zagotavljati varnost pri rokovanju z opremo in spremljati dijakovo počutje ter napredek.

Pouk mora temeljiti na sodobnih raziskavah, kulturnih vrednotah in učinkovitih strategijah. Učitelj spodbuja dijakove ambicije in nadstandardne sposobnosti ter pomaga pri oblikovanju in uresničevanju ciljev. S pristopom, osredinjenim nanj, dijak gradi svojo glasbeno identiteto in dosega najvišji potencial.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnana na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- » temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in

prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),

» dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter

» kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi izven njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Pri vsaki temi so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Notiranje za malo zasedbo, Notiranje za veliko zasedbo). Ob vsaki temi se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti.

S široko opredelitvijo pojmov se omogoča učitelju avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Diferenciacija, individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk glasbe ponuja oblike, metode in didaktične pristope dela, ki same po sebi ustvarjajo pogoje za diferenciacijo in individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Pri skupinskem pouku učitelj individualizira delo znotraj posamezne glasbene vsebine: oblikuje glasbene naloge posameznim skupinam dijakov s podobnimi glasbenimi izkušnjami. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri glasbenih dejavnostih: izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Pouk predmeta glasbena tehnologija z operativnimi cilji, dejavnostmi in vsebinami prispeva k splošnemu in glasbenemu razvoju dijakov ter ustvarja podlage za vseživljenjsko učenje. Učenje in poučevanje glasbene tehnologije bo uspešno, če bo zastavljeno celostno, dejavno in ustvarjalno. Tak pristop spodbuja in omogoča doseganje splošnih in operativnih glasbenih ciljev na čustvenem, socialnem in spoznavnem razvojnem področju. Učni načrt nadgrajuje poznavanje glasbe, ki ga v praksi lahko udejanjimo s skrbno in gospodarno načrtovanimi in izpeljanimi učnimi urami. Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope, tako da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z operativno-procesnimi razvojnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in globino vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja glede na potrebe in zmožnosti dijakov. Pouk glasbene tehnologije je skupinski pouk, vendar kljub temu deloma dopušča individualen pristop k dijaku in upošteva njegove fizične, psihične in glasbene dispozicije. Učni načrt naj ne pomeni neke toge obveznosti, temveč naj se učitelj ob vsakokratnem zavedanju ciljev predmeta prilagaja stopnji razvitosti skupine in posameznikov znotraj nje, po možnosti tako, da po potrebi poglobi snov za zahtevnejše dijake in jo dovolj pogosto ponovi za dijake, ki še ne dosegajo dovolj visoke ravni znanja. Temeljno poslanstvo učitelja je razvijanje glasbenega čuta pri dijakih in ustvarjanje potrebe po glasbenem izražanju, ki danes še zdaleč niso samo nastopi, temveč so tudi posnetki. Ob tem ne smemo pozabiti, da je bistvena naloga v času izobraževanja na srednješolski ravni izgradnja vseh temeljnih tehničnih prvin in teoretičnih znanj, ki omogočajo bodoče glasbenikovo poklicno udejstvovanje. Opozoriti velja na izjemno tehtna in dragocena tehnično-didaktična dognanja, veščine in spoznanja uglednih učiteljev in poklicnih tonskih mojstrov ter producentov glasbe, ki jih ni mogoče najti v pisni obliki, saj se prenašajo med glasbeniki na seminarjih, tečajih in ne nazadnje tudi med načrtovanim poukom. Prenos znanja ni omejen le na prenos znanja od učitelja na dijake, dopustiti je treba tudi prenos intuitivno ali drugače pridobljenega znanja med dijaki ter od dijakov na učitelja.

Za doseg omenjenih ciljev je bistvenega pomena vzpostavitev dijakovega pravilnega osebnega sistema rednega dela, snemanja in analize lastnega dela, kar že v kratkem času prinaša rezultate. Učitelj naj dijake spodbuja k samostojnemu in sistematičnemu delu, ob katerem bodo utrdili delovne navade in gradili ustvarjalen odnos do dela. Dosežena spoznanja in glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne izobrazbe vsakega dijaka. Učitelj naj spodbuja dijake tudi k obisku koncertnih prireditev, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati pouk. Dijaki tako spoznavajo delo tonskih mojstrov v koncertnem kontekstu, kar v povezavi z interpretacijo izvajalca krepi analitični čut razumevanja glasbe kot celote.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje. Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti in mu daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela in dajemo jasnejše napotke za uspešnejše učenje. Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena. Učitelj preverja znanje pri vsaki uri pouka in pri projektnih nalogah.

Glede na naravo pouka dijakovo znanje ocenjujemo pisno in ustno. Teoretsko znanje in poznavanje zgodovine predmeta ocenjujemo pisno, ustno pa ocenjujemo sodelovanje pri projektnih nalogah ali praktičnem pouku ter dosežene rezultate pri projektih.

Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika. Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa. Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki pri predmetu skupinska igra in igranju v velikem jazzovskem orkestru. Svoja teoretska in praktična znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta in osnov aranžiranja, lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid smiselni izvedbi zadanih projektov MIDI in avdio projektov ter v pomoč pri t. i. preprodukciji posnetkov, torej v fazi med zasnovo in dejanskim procesom snemanja.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

Dijak:

- » spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika (1.1.2.2);
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi (1.1.4.1);
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo (1.1.5.1);
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje (1.3.1.1);
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst (1.3.2.1);
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih (1.3.4.1);
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje (1.3.4.2);
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto (1.3.5.1).

*Trajnostni razvoj*Dijak:

- » s pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem (2.1.1.1);
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.1.3.1);
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv (2.2.2.1);
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1).

*Zdravje in dobrobit*Dijak:

- » uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje (3.1.2.2);
- » z glasbenimi dejavnostmi spodbuja radovednost (3.1.4.1) in sprostitev (3.2.3.2);
- » se vključuje v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja (3.2.4.1);
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine (3.3.3.1).

*Digitalna kompetentnost*Dijak:

- » pri iskanju informacij o glasbi (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo (4.2.1.1), (4.3.1.1), (4.3.2.1);
- » upravlja svojo digitalno identiteto (4.2.6.1);
- » prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati (4.5.1.1).

*Podjetnost*Dijak:

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov (5.1.2.1), (5.3.1.1);
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev (5.3.5.2);
- » uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju (5.3.5.3).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za

dosego ciljev in standardov znanj ali preseganje le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojetju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

NOTACIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Notacija je prva od štirih tem, ki jih obravnava predmet glasbena tehnologija. Dijaka seznani z notacijskim programom Sibelius in ga pripelje od kreacije notnega zapisa skladbe, primerne za malo zasedbo (t.i. leadsheeta), do uporabe programa za zapis ali prepis not za veliki jazzovski orkester (big band).

NOTIRANJE ZA MALE ZASEDBE

CILJI

Dijak:

- : se seznani z delovanjem računalniških programov za notiranje;
- : pri vnosu lastne ali prepisu že obstoječe skladbe izgrajuje občutek za estetiko in ekonomičnost zapisa;
- : razvija sposobnost hitrega zapisovanja ali prepisovanja idej v notacijski program;
- SC (4.2.2.1)
- : razume vlogo ponavljajev in različnih zapisov, ki določajo formo skladbe (koda, dal segno), in jih uporablja v procesu notacije;
- : spozna vlogo notacije s poševnicami in te uporablja na primernih mestih;
- : se seznani z načini pravilnega zapisovanja besedila pod notni zapis.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » znotira lastno skladbo ali naredi prepis že obstoječe;
- » z upoštevanjem standardov, ki veljajo za jazzovski in pop zapise, znotira in uredi prepis obstoječe skladbe;
- » pod obstoječo melodijo dopiše besedilo.

TERMINI

- notiranje
- koda
- dal segno
- poševnice

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri notiranju sta pomembni natančnost in hitrost notiranja. Po opravljenih predavanjih in vajah naj bi dijak vsaj 12-taktno skladbo znotiral v eni šolski uri ali hitreje.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s seminarsko nalogo.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

NOTIRANJE ZA VELIKO ZASEDBO

CILJI

Dijak:

- preko notiranja za male zasedbe razume, pogloblja in uri notiranje za veliki jazzovski orkester (big band);
SC (1.3.4.1)
- spoznava zapise različnih artikulacij in jih uporablja;
SC (1.1.4.1)
- spoznava transponirani zapis partiture;
- usvaja zapis v netransponirano partituro na primeru lastne kompozicije;
- usvaja zapis v transponirano partituro na primeru prepisa že obstoječe kompozicije;
- se spoznava s specifikom notiranja za ritem sekcijo znotraj večje zasedbe (kitara, kontrabas ali bas kitara, klavir, bobni) in jo uporablja;
- usvaja načine notiranja za bobne (poševnice, izpisano, poševnice s poudarki).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v netransponirano partituro za veliko zasedbo znotira lastno skladbo;
- » prepíše obstoječe parte v transponirano partituro;
- » usvoji notiranje za ritem sekcijo big banda;
- » pri notiranju uporabi artikulacije primerne za specifične instrumente, ki se nahajajo v partituri.

TERMINI

◦ artikulacije ◦ transponiranje ◦ ritem sekcija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak po zaključku predavanj na temo notiranja za veliko zasedbo odda po pravilih notiran prepis (v dolžini od 8 do 16 taktov) obstoječe kompozicije za veliko zasedbo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s seminarsko nalogo.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

SNEMANJE IN OBDELAVA POSNETKOV

OBVEZNO

OPIS TEME

Snemanje in obdelava posnetkov je druga od štirih tem, ki jih obravnava predmet glasbena tehnologija. Dijaka najprej seznani s postopkom priprave na snemanje, postavitvijo inštrumentov v prostoru, postavitvijo mikrofонов in potjo signala od mikrofona do mešalne mize in snemalne naprave (največkrat računalnika). V drugem delu se dijak uri v obdelavi posnetkov.

SNEMANJE

CILJI

Dijak:

- : spoznava zgodovino snemalne tehnologije;
- SC (1.3.2.1)
- : se seznaja z ustrezno postavitvijo inštrumentov v prostoru za namen snemanja;
- : se seznaja s postavitvijo mikrofонов, primerno za vrsto inštrumenta in jim določa pozicije;
- : spoznava vrste mikrofонов (dinamični, kondenzatorski, tračni) in razume primernost posameznih tipov mikrofонов za določene inštrumente;
- : razume pot signala od mikrofona do snemalne naprave;
- : spoznava koncept monitoringa v procesu snemanja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » za proces snemanja postavi inštrumente v prostor;
- » za določene tipe inštrumentov izbere ustrezne mikrofone;
- » za namen snemanja postavi mikrofone na ustrezna mesta glede na tip in postavitev inštrumentov;
- » poveže mikrofona z mešalno mizo.

TERMINI

◦ mikrofoni ◦ mešalna miza ◦ dinamični mikrofoni ◦ tračni mikrofoni ◦ kondenzatorski mikrofoni

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pouk naj, idealno, ne bo samo teoretične narave. Če je mogoče, dijakom omogočimo praktično izkušnjo snemanja z vsem, kar to obsega.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

OBDELAVA POSNETKOV

CILJI

Dijak:

- : spoznava osnove delovanja avdio sekvencerja (vnos, shranjevanje, kopiranje, brisanje) in ga uporablja;
- : razume delovanje virtualne mešalne mize v avdio sekvencerju;
- : spoznava osnove mešanja zvoka (glasnost posameznega inštrumenta, postavitev v panoramo, kompresija, prostorski efekti, limitiranje) in ga uporablja;
- : spoznava različne formate avdio datotek (WAV, mp3) in način izvoza iz avdio sekvencerja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v avdio sekvencer vnese zvočne datoteke in jih razporedi po zadanih navodilih;
- » v avdio sekvencerju preimenuje, logično razporedi in po potrebi združi v skupine kanale večsteznega zvočnega posnetka;
- » v avdio sekvencerju ekvalizira in nivojsko uredi večstezni posnetek, določi panoramo posameznim inštrumentom, kompresira izbrane inštrumente ter določenim doda prostorske in časovne efekte;
- » poprej obdelano skladbo limitira in izvozi v formatih WAV in MP3.

TERMINI

◦ reverb ◦ delay ◦ kompresija ◦ limitiranje ◦ panorama ◦ wav ◦ MP3

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočljivo je, da ima vsak dijak na voljo svojo delovno postajo, opremljeno z zvočno kartico in slušalkami.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s seminarsko nalogo.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

ELEKTRONSKA PRODUKCIJA GLASBE

OBVEZNO

OPIS TEME

Elektronska produkcija glasbe je tretja od štirih tem, ki jih obravnava predmet glasbena tehnologija. Dijaka seznani s celotno potjo od zamisli do posnetka, narejenega s pomočjo tehnologije MIDI in virtualnih inštrumentov.

GLASBENA IDEJA OD ZAMISLI DO PRODUKTA

CILJI

Dijak:

- : se spoznava z zaporedjem akcij, ki pripeljejo od osnovne glasbene ideje do končnega posnetka;
 - : se uri v komponiranju osemtaktnih idej;
 - : spoznava razliko med glasbeno idejo in aranžmajem;
 - : se uri v instrumentaciji aranžirane glasbene ideje (programiranje bobnov, basa, harmonske spremljave in melodične linije);
 - : vrednoti dosežke ustvarjanja, presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
- SC** (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna razliko med glasbeno idejo in aranžmajem;
- » skomponira in v programu Live posname osemtaktno idejo oz. del skladbe.

TERMINI

- instrumentacija
- aranžma

MIDI

CILJI

Dijak:

○: spozna zapis MIDI (Musical Instrument Digital Interface);

SC (4.2.1.1)

○: uporablja kontroler MIDI (klaviaturo) za programiranje bobnov, basa in harmonske spremljave s pomočjo virtualnih inštrumentov;

○: v programu Live spozna linearni način aranžiranja in princip aranžiranja z gradniki (blocks);

○: se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni in kolektivni ravni.

SC (2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» s pomočjo klaviature v sekvencerju zaigra basovsko linijo, spremljajoče akorde in melodijo;

» s pomočjo klaviature ali z vnosom z miško sprogramira enostavno ritmično spremljavo;

» v sekvencerju poveže klaviaturo MIDI z izvorom zvoka (VST inštrument);

» iz svoje osem ali večtaktne ideje ustvari posnetek.

TERMINI

◦ gradniki ◦ linearno aranžiranje ◦ MIDI

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» s seminarsko nalogo.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

AVTORSKE IN IZVAJALSKE PRAVICE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak se v kratkem predavanju spozna z idejo avtorskih in izvajalskih pravic ter krovnimi organizacijami (SAZAS, IPF, AIPA), ki skrbijo za le-te.

AVTORSKE PRAVICE

CILJI

Dijak:

- : spozna koncept in zgodovino avtorskih pravic;
SC (4.3.3.1)
- : se uči razlikovati med avtorskimi in izvajalskimi pravicami;
- : spozna delovanje krovne organizacije, ki skrbi za upoštevanje avtorskih pravic in izplačevanje z njimi povezanih honorarjev (SAZAS).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje koncepta avtorskih pravic in ve, katera organizacija v Republiki Sloveniji skrbi za uveljavljanje le-teh.

TERMINI

- avtorske pravice ◦ SAZAS

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

IZVAJALSKE PRAVICE

CILJI

Dijak:

- : spozna koncept in zgodovino izvajalskih pravic;
 - : se uči razlikovati med izvajalskimi in avtorskimi pravicami;
 - : spozna delovanje krovne organizacije, ki skrbi za upoštevanje izvajalskih pravic in izplačevanje z njimi povezanih honorarjev (IPF).
- SC (4.4.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume koncept izvajalskih pravic in ve, katera organizacija v Republiki Sloveniji skrbi za uveljavljanje le-teh.

TERMINI

- izvajalske pravice ◦ IPF

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost poimenovanja, razlikovanja.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

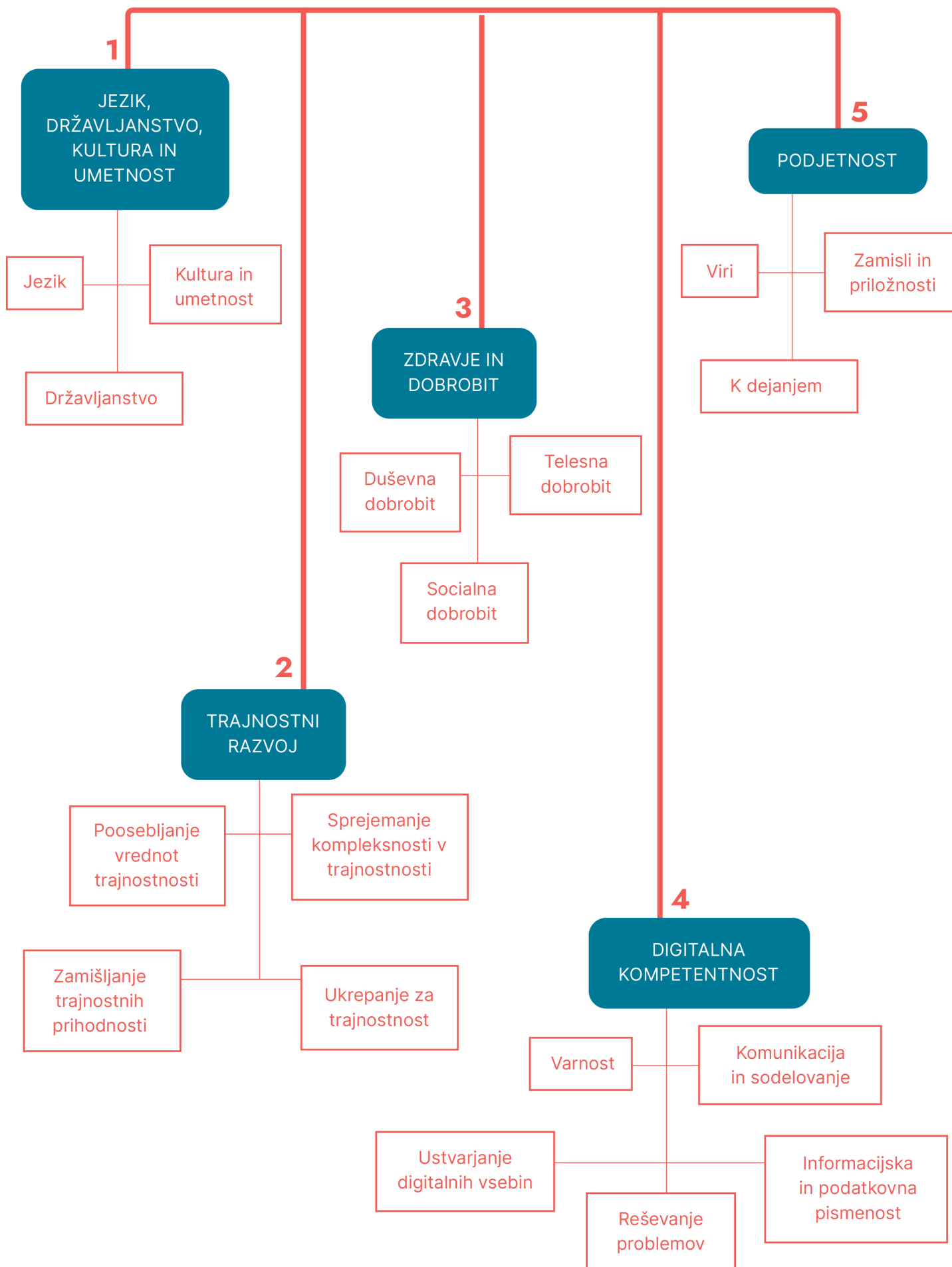
OPREDELITEV PREDMETA

- » Rudolph, T., in Leonard, V. (2011). *Sibelius – A Comprehensive Guide to Sibelius Music Notation Software*. Hal Leonard.
- » Sussman, R., in Abene, M. (2012). *Jazz Composition and Arranging in the Digital Age*. Oxford University Press.
- » Hosken, D. (2014). *An Introduction to Music Technology*. Routledge.
- » Owsinski, B. (2022). *The Mixing Engineer's Handbook*. Bobby Owsinski Media Group.
- » Owsinski, B. (2023). *The Recording Engineer's Handbook*. Bobby Owsinski Media Group.
- » Miles Huber, D., in Williams, P. (1998). *Professional Microphone Techniques*. Mixbooks.
- » King, M. (2009). *Music Marketing - Press, Promotion, Distribution and Retail*. Berklee Press.
- » Milošič, K., in Bervar, J. (2020). *Osnove glasbenega posla in glasbena promocija*. Samozaložba.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.